

**DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT**

Statsråden

Stortinget
Energi- og miljøkomiteen
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
19/1681-

Dato
16. desember 2019

Representantforslag 16 S (2019-2020) om solkraft

Jeg viser til brev fra energi- og miljøkomiteen datert 29.november vedlagt forslag fra stortingsrepresentantene Lars Haltbrekken, Arne Nævra, Karin Andersen, Petter Eide, Mona Fagerås, Kari Elisabeth Kaski, Torgeir Knag Fylkesnes og Freddy André Øvstegård.

Dette svaret er utarbeidet i samarbeid med Klima- og miljødepartementet og Kommunal og moderniseringsdepartementet.

Forslag 1 - Stortinget ber regjeringen om ikke å redusere støtten til solenergi, herunder energiproduksjon og solfangere, slik det er varslet.

Enovas formål er å bidra til reduserte klimagassutslipp og styrket forsyningssikkerhet for energi, samt teknologiutvikling som på lengre sikt også bidrar til reduserte klimagassutslipp. Klima- og miljødepartementet styrer Enova på et overordnet nivå, hovedsakelig gjennom fireårige styringsavtaler. Gjeldende avtale stipulerer at Enova skal stille til disposisjon minimum 250 millioner kroner til en rettighetsbasert ordning for enøk-tiltak i husholdninger. Innenfor avtalens rammer er det opp til Enova å utforme programmer, prioritere mellom områder og tildele støtte til enkeltprosjekter.

For å bidra til en effektiv omstilling til lavutslippssamfunnet er det viktig at Enova anvender midlene som har blitt stilt til disposisjon så effektivt som mulig slik at de gir høyest mulig måloppnåelse, og at støtten bidrar til å skape markeder for klima- og energigivnlige løsninger som på sikt klarer seg uten støtte.

Enova støtter mange ulike klima- og energitiltak i private husholdninger. I 2018 ble det utbetalt 275 millioner kroner gjennom Enovatilskuddet. Totalt fikk nesten 14 500 tiltak støtte,

hvilket tilsvarer en økning på nesten 80 prosent fra året før. Frem til desember i år har Enova utbetalt om lag 320 millioner kroner i støtte til boligeiere som har gjennomført energitiltak.

Enova skal opprette virkemidler med sikte på å oppnå varige markedsendringer. Enovatilskuddet skal gi nødvendig starthjelp til gode og energieffektive løsninger slik at de kan bli etablert i markedet og etter hvert bli gjennomført uten støtte. En viktig del av arbeidet til Enova er å vurdere når nye løsninger og teknologier kan klare seg i markedet med mindre hjelp og når de kan stå helt på egne ben. Enova vurderer løpende innretningen på programmene og støttesatsene. Som følge av positiv markedsutvikling og økt konkurranse har Enova vurdert at støtten til de to varmepumpetypene, luft-vann-varmepumpe og avtrekksvarmepumpe nå kan avvikles. Støtten til solceller er imidlertid ikke avviklet. Selv om markedsutviklingen innen solceller også er god, er Enovas vurdering at dette er tiltak som fremdeles har behov for støtte, men at det er riktig å justere støttesatsene noe.

Fra 1. april 2020 foretar Enova følgende nedjusteringer og avviklinger i støttetilbudet:

- Støtte til luft-vann-varmepumpe og avtrekksvarmepumpe avvikles.
- Maksimal støtte til balansert ventilasjon reduseres med 5 000 kroner til 10 000 kroner.
- Den faste støttesatsen til solceller reduseres med 2 500 kroner til 7 500 kroner, mens støttesatsen på 1 250 kroner som gis i tillegg for hver kilowatt installert effekt opp til 15 KW opprettholdes.
- Den faste støttesatsen til solfangere reduseres med 5 000 til 5 000 kroner, mens støttesatsen på 200 kroner per kvadratmeter opp til 25 kvadratmeter opprettholdes.

På Enovas nettsider finnes aktuell informasjon om tiltak og støttesatser under Enovatilskuddet

Forslag 2 - Stortinget ber regjeringen endre plusskundeordningen slik at det blir mulig for borettslag og sameier å benytte seg av solkraft for å forsyne husholdninger.

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) utarbeider nå et høringsforslag om plusskundeordning for boligselskap. Høringsforslaget har som formål å legge til rette for at kunder i ett felles bygg kan utnytte tak- og veggflater til å produsere og forbruke egenprodusert strøm. Det vil være Olje- og energidepartementet som fastsetter eventuelle forskriftsendringer.

Forslag 3 - Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget med forslag om muligheten til å kombinere tilskudd fra Enova med lån fra Husbanken – såkalte energilån.

Det er ikke hensiktsmessig å utrede nye revisjoner av Husbankens lån nå. Vi har akkurat fornyet kriteriene for lån fra Husbanken for å bedre møte dagens samfunnsutfordringer, særlig innen miljø og en aldrende befolkning. Fra nyttår er regelverket for de fleste av Husbankens låneordninger samlet i én forskrift. Nytt "lån til miljøvennlige boliger" skal bidra til

å redusere miljøpåvirkningen byggesektoren har ved å bruke mer miljøvennlige byggevarer og byggeprosesser. Lånet kan gis ved oppfyllelse av tre av følgende fem krav:

1. Begrenset bruk av helse- og miljøskadelige stoffer
2. Avfallssortering i byggeprosessen
3. Fleksibilitet i planløsning
4. Miljødokumentasjon
5. Fossilfri byggeplass.

Prosjekter som er sertifisert etter Svanemerke-ordningen eller "Very good" og bedre etter BREEAM-NOR, kan også få lån. Kriteriene trer i kraft 1. januar 2020. Husbanken kan også gi lån til oppgraderingsprosjekter som bidrar vesentlig til mer energieffektive boliger. Dersom prosjektet oppfyller kriteriene for både tilskudd fra Enova og lån fra Husbanken, kan man søke om begge deler.

Forslag 4 - Stortinget ber regjeringen utrede ulike tiltak for å stimulere til økt produksjon av solenergi i Norge, og framlegge en plan for dette i løpet av 2020.

Norge har i dag en nær utslippsfri elektrisitetsproduksjon på fastlandet. Store deler av energiforsyningen vår er allerede basert på fornybare energikilder. Regjeringen mener at driften av kraftsystemet og krafthandelen så langt som mulig må baseres på markedsmessige løsninger.

Norge har i tillegg et omfattende offentlig virkemiddelapparat for å utvikle, og stimulere til, bruk av nye energiteknologier. Gjennombruddene på teknologiområdet kommer gjerne som resultat av en samlet internasjonal innsats, og utviklingen av solcelleteknologien er et godt eksempel på dette. Regjeringen legger til rette for at de norske forskningsmiljøene og industrien skal være med i denne utviklingen. De viktigste virkemidlene er etablert gjennom Norges forskningsråd, Enova og Innovasjon Norge. Samlet kan de bidra med støtte til prosjekter i alle faser i innovasjonsskjeden – fra idé og fram til teknologien tas i bruk.

I tillegg til støtteordninger er det målrettede reguleringer som legger til rette for lokal elproduksjon:

- Plusskundeordningen gir sluttbrukere mulighet til å selge overskuddsstrøm tilbake til nettselskap eller kraftleverandør.
- Plusskunder er fritatt for å betale fastleddet i tariffen for innmating på nettet.
- Kraft som er produsert med solceller og brukes direkte av produsenten har fritak for elavgift.
- Produsenter kan søke om elsertifikater, som kan selges og gi en ekstraintekt.
- Norge er en del av den europeiske ordningen med opprinnelsesgarantier som gjør at kraftprodusentene kan dokumentere at de har basert produksjonen på fornybare energikilder som sol, vann og vind.

Bruken av solkraft har økt kraftig i Norge de siste årene. I følge NVE har det vært en økning fra ca. 9 MW i 2010 til 45 MW ved utgangen av 2017. Veksten fra 2016 til 2017 var på hele

59 pst. Som forslagsstillerne påpeker er det klare indikasjoner på at solenergi i Norge i dag er lønnsomt.

Støtteordninger og regulatoriske fordeler stimulerer til økt produksjon av solenergi i Norge. Med den utviklingen vi ser, med sterk vekst i utbyggingen av solenergi, har regjeringens strategi på området fungert godt. Jeg mener det ikke er behov for å revidere denne strategien og legge fram en ny plan.

Forslag 5 - Stortinget ber regjeringen innføre et system for effekttariffer som ikke hemmer etablering av solkraft.

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) planlegger å sende på høring et nytt forslag om effekttariffer. Bakgrunnen for forslaget er at RME mener nettleien i større grad bør gjenspeile hvordan kostnadene i strømmettet oppstår. Effektuttaket i Norge har de siste årene økt mer enn energibruken, og det er effektuttaket som er den dimensjonerende og kostnadsdrivende faktoren i strømmettet. Belastningen på nettet blir større i enkelttimer, samtidig som det blir færre kilowattimer å dele kostnadene på.

Ettersom strømmettet er brukerfinansiert, er det strømkundene som betaler kostnadene til nettet gjennom nettleien (tariffen). Det er derfor viktig at nettleien utformes slik at den bidrar til en rettferdig fordeling av nettkostnadene mellom strømkundene, at strømkundene bruker strøm på en slik måte at kapasiteten i det eksisterende strømmettet blir utnyttet på en god måte, og at nettselskapene ikke investerer i mer nettkapasitet enn nødvendig. Disse hensynene mener RME ikke blir tilstrekkelig ivare tatt innenfor den eksisterende tariffstrukturen.

Jeg er opptatt av at vi får en tariffstruktur der nettleien ikke blir høyere enn nødvendig og som sikrer en mer rettferdig fordeling av kostnader. Nå skal RMEs forslag først fremmes og høres. Virkningene av effekttariffer for solkraft vil inngå i høringen. Når høringen er gjennomført, vil det være Olje- og energidepartementet som fastsetter eventuelle forskriftsendringer.

Med hilsen

Kjell-Børge Freiberg